

Szpilczyński, Stanisław

I Wszechzwiązkowy Zjazd Historyków Medycyny ZSRR

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 19/2, 436-437

1974

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Studia nad historią medycyny i przygotowanie młodych lekarzy do badań historycznych idą po linii praktycyzmu. Podobne tendencje można zaobserwować współcześnie w nauczaniu historii medycyny w Stanach Zjednoczonych.

cd.

WYKŁADY Z HISTORII NAUK ŚCISŁYCH W ÉCOLE PRATIQUE DES HAUTES ÉTUDES

Od wielu już lat w paryskiej École Pratique des Hautes Études (Seksja VI: Historia Nauki — Ośrodek im. A. Koyré) prowadzone są seminaria z zakresu historii nauk ścisłych. Podobnie jak dotąd tak i w roku akademickim 1973/74 prowadzą je dwaj członkowie Międzynarodowej Unii Historii i Filozofii Nauki: profesorowie P. Costabel i R. Taton. Obejmują one cztery tematy: *Planck i teoria kwantów*, *Kryzys »Principiów« do końca XIX w.*, *Nauka i społeczeństwo we Francji XVIII wieku*, *Astronomia fizyczna i astronomia teoretyczna od Clairant'a do Le Verrier'a*.

cd.

Australia

SETNA ROCZNICA ŚMIERCI P. E. STRZELECKIEGO W AUSTRALII

Setną rocznicę śmierci Pawła Edmunda Strzeleckiego (1797—1873) State Library of Victoria w Melbourne przypomniała urządzając w tym czasie w czytelni w La Trobe Library wystawę poświęconą temu uczonemu, podróżnikowi i odkrywcy. Jak pisał Lech Paszkowski w tamtejszym „Tygodniku Polskim” z 13 października 1973, wystawa była „skromna, ale gustownie ułożona i odpowiednio objaśniona”.

Z okazji tej rocznicy poczta australijska listy wrzucone do skrzynki na szczycie Góry Kościuszki w okresie od 10 grudnia 1973 do 1 kwietnia 1974 kasowała pamiątkowym stemplem, na którym było popiersie Strzeleckiego, w otoku napis: „Strzelecki 1797—1873. Discovery of Mt Kosciuszko”, a wewnątrz kręgu: „The Summit Mt Kosciuszko NSW”. Wzór tego stempla, wraz z krótką informacją o intencji, którą się kierował Strzelecki tak nazywając tę górę („because its shape reminded him of the tomb [!] of the Polish patriot Tadeusz Kosciuszko in Krakow”) — zamieścił „Stamp Preview” w nrze 6 z 1973 r.

Zygmunt Brocki

ZSRR

I WSZECHZWIĄZKOWY ZJAZD HISTORYKÓW MEDYCYNY ZSRR

Kiszyniów — stolica Mołdawskiej SRR — gościła w dniach 10—13 października 1973 r. uczestników I Wszechzwiązkowego Zjazdu Historyków Medycyny.

Założenia tematyczne Zjazdu objęły następujące zagadnienia: 1) podstawowe kierunki badań naukowych na polu historii medycyny w świetle XXIV Zjazdu KPZR, 2) znaczenie i miejsce historiografii oraz badań nad dziejami medycyny rosyjskiej i radzieckiej, 3) zagadnienia nauczania historii medycyny.

Wzięli w nim udział obok członków Zarządu Głównego Towarzystwa Historii Medycyny delegaci terenowych Oddziałów i kół ze wszystkich prawie Republiki Związku Radzieckiego a także goście z Bułgarii, Czechosłowacji, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Rumunii, Polski i Węgier. Przewodniczącym Komitetu Organizacyjnego był nesor radzieckich historyków medycyny prof. M. I. Borsukow. W uroczystości otwarcia Zjazdu i podczas pierwszego plenarnego posiedzenia w sali Teatru Dramatycznego i Muzycznego im. A. S. Puszkina zebrało się około 600 osób.

Przed południem toczyły się zebrania plenarne, po południu natomiast obradowało 12 następujących sekcji: 1) Historii higieny społecznej i organizacji ochrony zdrowia, 2) Dziejów ochrony zdrowia w republikach związkowych, 3) Historiografii i źródeł radzieckiej historii medycyny, 4) Nauczania historii medycyny 5) Dziejów wyższego szkolnictwa medycznego, 6) Dziejów medycyny eksperymentalnej, 7) Historii medycyny klinicznej, 8) Historii mikrobiologii i epidemiologii, 9) Historii medycyny wojskowej, 10) Udziału lekarzy w ruchu rewolucyjnym, 11) Muzealnictwa historyczno-medycznego, 12) Dziejów medycyny powszechnej.

Na zebraniach plenarnych wygłoszono ogółem 17 referatów, a na posiedzeniach sekcji około 350. Ich streszczenia oraz streszczenia komunikatów naukowych wydano w postaci książkowej i rozdano uczestnikom przed rozpoczęciem Zjazdu. Wśród innych materiałów zjazdowych, takich jak program i spis delegatów znalazło się calendarium na rok 1974, w którym upamiętniono ważne dla historii medycyny rocznice. Warto wspomnieć, że z Polaków np. wymienieni w nim zostali: A. Bylina, J. Jonston, L. Mikulicz-Radecki, L. Rydgier, W. Chodźko i W. Szumowski.

Czas wolny od obrad wypełniły — zorganizowane przez gospodarzy — występy regionalnych zespołów artystycznych oraz interesujące wycieczki autokarowe.

W krótkiej notatce nie sposób zajmować się treścią poszczególnych referatów, trzeba jednak podkreślić, że w wielu wystąpieniach wskazywano na potrzebę dalszego rozwijania badań w zakresie historii medycyny oraz popierania nauczania tej dyscypliny i wprowadzenia jej także do szkół średnich. Wiele miejsca zwłaszcza w dyskusji poświęcono dydaktycznej roli regionalnych muzeów historyczno-medycznych. Goście z krajów socjalistycznych wygłosili kilka referatów na posiedzeniach poszczególnych sekcji.

I Wszechzwiązkowy Zjazd Historyków Medycyny w Kiszyniowie trzeba ocenić, jako zapoczątkowanie poważnych zmian w rozwoju myśli historyczno-medycznej w Związku Radzieckim, obejmującej wiele zagadnień zarówno badawczych jak i dydaktycznych.

W czasie przerwy drugiego dnia obrad plenarnych odbyła się — pod przewodnictwem prof. B. Petrowa — narada na temat przekształcenia wychodzącego w Bułgarii periodyku historyczno-medycznego w czasopismo międzynarodowe obozu socjalistycznego. Z wnioskiem w tej sprawie wystąpiła I. Pawłowa z Bułgarii. Ustalono, iż określeniem profilu tego czasopisma zajmie się komitet redakcyjny, w skład którego weszłyby po dwóch przedstawiciele każdego kraju. Posiedzenie organizacyjnego komitetu redakcyjnego postanowiono zwołać przed końcem 1973 r. w Sofii. Według zapewnień I. Pawłowej zgłoszona przez nią inicjatywa cieszy się poparciem Ministerstwa Zdrowia Bułgarii.

W rzecim dniu Zjazdu obradowało Walne Zebranie radzieckiego Towarzystwa Historii Medycyny, na którym dokonano wyboru nowych władz. Nowym przewodniczącym został prof. J. P. Lisiczyn, wiceprzewodniczącymi: prof. B. Petrow, prof. A. Georgijewski, prof. I. Krzyżanowskaja i prof. I. Szilinis, sekretarzem — E. Kriuczok. Ponadto wybrano 13 nowych członków Zarządu.